

Femtonåriga Ailonise, prinsessa av Elsinorien och böckernas jag, har tröttnat på livet hemma på slottet. Påfrestande händelser under det senaste året har gjort att hennes älskade storebror är en skugga av sitt forna jag. Och själv har hon ingen utstakad väg och vet inte riktigt vad hon vill göra med sitt liv.

Istället beger hon sig långt hemifrån, till prästinnorna i Leike i grannlandet Illidien, för att gå i lära där under ett par år. Den uttalade kopplingen är Ailonises nyfunna intresse för örter och deras användning, men Ailonises kunskapstörst är stor på alla områden och hon är ständigt frustrerad över alla saker hon inte förstår. Kanske kan tiden i Leike ge svar även på större frågor.

Hon är dock en aning orolig för den religiösa aspekten av kvinnorna i Leike är just prästinnor. Ailonise tror inte på några gudar. Men väl på plats i Leike finner hon sig väl tillrätta och upptäcker att ritualer och ceremonier är mer till för människorna själva och fyller ett viktigt behov. I Leike blir hon en av femton flickor eller prästinneaspiranter.

Utdraget nedan är från när Ailonise varit i Leike några månader.

---

Midvintern närmade sig. En del av de yngre flickorna reste hem till sina familjer i olika delar av Illidien för att tillbringa midvintertiden med nära och kära. Med en lägre andel yngre flickor på plats ändrades stämningen en aning. Och så mycket insåg jag ju att midvintern måste vara en viktig punkt på året här. Men jag hade väntat mig att firandet skulle handla om ljuset: ljuset som försvunnit och som man ville skulle återvända i samband med vintersolståndet, när dagen var som kortast och natten som längst och mörkast.

Istället låg fokus på mörkret. Mörkret, kylan och vilan. För, som översteprästinna uttryckte det, allt levande måste vila ibland, människan också. Att solen och ljuset kommer tillbaka och det blir vår igen, det är en av få saker vi kan vara säkra på, men för att vi ska få glädje av det och ha ork för ett nytt år, att växa och utvecklas, så måste vi, precis som allt annat i naturen, först återhämta oss. Och det gjordes bäst genom att låta sig omfamnas av mörkret.

Det innebar att under en period av tio dagar gick vi mer eller mindre i dvala och lät mörkret råda. Sov länge om morgnarna, la oss tidigt om kvällarna. Gjorde inte mer arbete än vad som behövdes: mata djuren, ställa fram enkel mat i form av torkad frukt, nötter, smör och bröd. Och vi använde minimalt med belysning, för grundtanken var att anpassa oss till årstidens mörker. Så som människor i alla tider behövt göra, innan det fanns möjlighet att lura bort mörkret med hjälp av vaxljus.

Så vi tillbringade huvudsakligen dygnets halvljusa timmar i matsalen, samlade framför den varma brasan. Prästinnorna berättade gamla sagor, sägner och berättelser, samtalade om olika sorters eviga frågeställningar, och lärde oss gamla sånger. Vi flickor lyssnade. Ibland frågade vi väl också, men det

var något med stämningen som gjorde att vi pratade och diskuterade mindre än vad vi skulle gjort annars. Och trots att vi praktiskt sett gjorde väldigt lite, så var det inga problem att lägga sig tidigt om kvällarna och slumra bort. Det var faktiskt som om vi gick in i någon sorts dvala.

En av de sagor som berättades någon av de där dagarna var sagan om Snödrottningen. Det var i huvudsak samma saga som mor Saga hade berättat för oss drygt ett år tidigare, om Davlin-Ves som bor uppe i himlen och skapar alla de vackra snöflingorna som hon sedan kastar ner till oss på jorden, och om den katastrof som inträffade den gång som människor kom upp till henne, eftersom snöflingorna smälter av att komma nära människorna. Fast en del detaljer skiljde sig förstås mellan hur mor Saga berättat den då och hur gamla Nor berättade den nu. Kanske var det skillnader som berodde på olika lokala traditioner, eller så var det respektive sagoberätterskas egna utsvävningar. Det kan egentligen kvitta, för det som gav mest var faktiskt samtalet efteråt, om vad vi egentligen kunde lära oss av berättelsen om Davlin-Ves. Och det fascinerade mig att samtalet även här lyckades komma in på den där lilla detaljen om att sätta sig upp mot sitt öde, som Emine också fastnat på ett år tidigare. Som om det centrala i berättelsen egentligen inte alls var den spännande handlingen, utan just det grundläggande med att snöflingorna smälte när de kom ner på jorden, men att Davlin-Ves ändå var tvungen att fortsätta skapa dem och kasta ner dem. Emine hade uttryckt det klart och tydligt den gången, med ett barns självklarhet: sitt öde fick man inte sätta sig upp mot. Men här blev det istället till ett samtal med många bottnar. Fanns det alls något sådant som ödet? Och hur bestämdes det i så fall, var det någon högre som aktivt satt och bestämde eller var det något som uppkom av sig självt? Kunde människan styra över sitt öde? Om det nu fanns ett öde, hur kunde man i så fall veta att det man gjorde verkligen var emot ens öde och inte i själva verket något som gjorde att man kom att följa sitt öde? Och var hela idén om öde egentligen ett sätt att binda människor till att vara nöjda med sin lott istället för att försöka förändra världen till det bättre? Gjorde det i så fall människorna nytta eller skada eller både och?

Det var alltså huvudsakligen prästinnorna som diskuterade. Jag förvånade mig själv med att sitta tyst och lyssna utan att lägga mig i – och de allra flesta av mina egna invändningar i samtalet blev framförda av någon av prästinnorna strax efter att jag hunnit tänka tanken. Det var verkligen ett samtal – inga höjda röster eller försök att överbevisa varandra. Och de kom aldrig fram till några klara slutsatser. I praktiken presenterade de en mängd olika sätt att tänka och resonera, utan att säga att någon av dem var fel eller rätt.

Efter de tio dagarna markerades slutet på vintermörkrets tid med att vi en kväll gick i gemensam procession, med varsin tänd fackla, och bildade en stor cirkel runt hela klosterområdet. Där stod vi, jämnt fördelade i cirkeln, med varsin fackla i handen, och sjöng om ljusa stjärnor som vandrar över himlen och förebådar dagen och året och solen som ska lysa över askar och lindar. Det är svårt att förklara, men efter vinterdvalan så kändes det där som om vi väldigt tydligt väcktes igen. Redo för ett nytt år.